

STOP EU KLIMATSKOM ZAKONU

EU parlament odblo da odobri stavove o reformi tržišta ugljenika u EU, uvođenju graničnog poreza na ugljenik i uspostavljanju socijalnog klimatskog fonda

Von der Lejen:

EU tržište električne energije više ne funkcioniše

Eksperti:

EU energetska sistem je trenutno u apsolutnoj nevolji

Ključni delovi klimatskog zakonodavstva EU nisu prošli u evro parlamentu	OVDE
Pale cene ugljendioksida	OVDE
Reuters: Ogoljene podele unutar EU oko klimatske politike.....	OVDE
Argumenti, kontra-argumenti	OVDE
Čelnik IETA: Kockanje sa EU ETS	OVDE
Von der Lejen: EU tržište električne energije više ne funkcioniše	OVDE
EU energetska sistem je trenutno u apsolutnoj nevolji	OVDE
Kompanije: Uslov je brzo spustiti regulatorna ograničenja	OVDE
Regulator: EDF da proda više jeftine struje konkurentima	OVDE
ACER inicira izradu novih okvirnih smernica o odgovoru na potražnju	OVDE
ACER: EU članice ne obezbeđuju međusobno dovoljno interkonektora	OVDE
Aktivirana platforma za kaplovanje balansnog tržišta PICASSO	OVDE
Nemačka: Zadržavanje u rezervi dodatnih TE na ugalj	OVDE
Bugarska već započela zajedničku kupovinu gasa u svom regionu	OVDE
EK: Grant od 2,4 mlrd € za energetske projekte u sedam zemalja	OVDE
Dozvola Španiji i Portugaliji za veće subvencije potrošačima energije	OVDE
Problemi energetske transformacije Rumunije	OVDE
Padaju cene struje u Evropi	OVDE
Evropa: Prosečne cene el. energije za dan unapred. Nedelja 30. maj – 5.jun	OVDE
Prosečne kliring cene el.energije u JIE. Nedelja 16 - 22 maj	OVDE

Ključni delovi klimatskog zakonodavstva EU nisu prošli u evro parlamentu

STRAZBUR - U nizu dramatičnih glasanja, poslanici predvođeni konzervativnim blokom su odbili da 8. juna usvoje stavove o reformi tržišta ugljenika u EU, uvođenju graničnog poreza na ugljenik i uspostavljanju socijalnog klimatskog fonda. Zastupnici EP odbacili su izveštaj Komiteta za životnu sredinu (ENVI) o proširenju i reviziji Sistema trgovanja emisijama — ključnog dela paketa klimatskih propisa Evropske komisije Fit for 55 — sa 340 glasova protiv, 265 glasova za i 34 suzdržana. Poslanici su se tada složili da tekst, zajedno sa međusobno povezanim izveštajima koji se odnose na EU mehanizam za prekogranično prilagođavanje ugljenika (CBAM) i Socijalni fond za klimu, vrate odboru.

Potez da se ubije ETS izveštaj usledio je nakon što su poslanici u EP usvojili niz amandmana koje je podnela Evropska narodna stranka desnog centra i njeni saveznici, a koji bi rezultirali slabijim smanjenjem emisija nego što je predložio komitet za životnu sredinu prošlog meseca i odložili postupno ukidanje besplatnih dozvola za emisije CO₂ (EUA).

Odbor ENVI podržao je pristup koji bi smanjio emisije u sektorima obuhvaćenim ETS-om za 67 posto do 2030. godine, u odnosu na 61 posto koliko je predložila Komisija.

Predlog komiteta pooštrio je prvobitni predlog Evropske komisije iz jula 2021. na mnogim mestima i omogućio bi smanjenje emisija od 63% do 2030. među sektorima obuhvaćenim EU ETS, umesto smanjenja od 61% koje je predložila EK, rekao je Peter Lise (Liese), glavni poslanik u parlamentu zadužen za pitanje reforme tržišta ugljenika.

Paket bi takođe uključivao spaljivanje otpada u EU ETS i proširio ga tako da pokrije emisije CO₂ iz transporta mnogo ranije nego što je to prvo predviđala EK.

"Za Zelene i Socijaldemokrate ovo jednostavno nije otišlo dovoljno daleko. Oni su želeli smanjenje od 67% i veće jednokratno smanjenje [na ukupnu CO₂ gornju granicu] upravo u vreme kada smo suočeni s krizom u Rusiji i moramo postati manje zavisni od ruskog gasa", rekao je Lise.

“Lično verujem da će Savet ministara naći razumne kompromise po svim spornim tačkama, ali je šteta za Parlament”, dodao je on.

Pale cene ugljendioksida

BRISSEL - Cene ugljenika su najpre porasle 8. juna kada je proces glasanja počeo, ali su pale kada je postalo jasno da parlament nije postigao saglasnost o tom dosijeu.

Fjučers ugovori EU dozvola za isporuku u decembru 2022. nakratko su porasli na 81,98 Eur/mt ekvivalenta CO2 neposredno nakon podneva, ali su se do ranog popodneva vratili na 79,48 Eur/mtCO2e.

Cene EUA porasle su za 139% u 2021., prema procenama koje je objavio **Platts**-ov S&P Global Commodity Insights. Dobit je povezana s većom potražnjom zbog ekonomskog oporavka i veće upotrebe uglja za proizvodnju električne energije širom Evrope 2021. godine, kao i sa očekivanjima čvršće ponude u budućnosti zbog planiranih reformi tržišta.

Reuters: Ogljene podele unutar EU oko klimatske politike

BRISSEL – Glasanje u Evropskom parlamentu je razotkrilo podele oko ključne klimatske politike bloka i mogao bi odložiti pregovore o završetku te mere, komentariše **Reuters**.

Odbor za životnu sredinu sada mora pokušati da napravi novi kompromis „nakon haotičnih scena i igre okrivljavanja koja je izbila u Parlamentu“, dodaje agencija.

Zastupnici Zelenih i socijalista odbili su predlog zbog amandmana konzervativnih grupa za koje su rekli da su ga previše oslabili, dok su ga desničarske grupe smatrale preambicioznom, posebno u svetlu inflatornih pritisaka.

Paskal Kanfen (Pascal Canfin), predsedavajući parlamentarnog odbora za životnu sredinu, koji će ponovo izraditi predlog, rekao je da će pregovarači pokušati postići dogovor do 23. juna.

Argumenti, kontra-argumenti ...

BRISSEL - Evropska komisija je prošle godine iznela planove za pooštavanje ETS-a kako bi se ispunio cilj EU-a o smanjenju emisija CO2 za najmanje 55% u ovoj deceniji i stavila ga na pravi put da do 2050. postigne neto nultu emisiju.

To podrazumeva ukidanje besplatnih dozvola za zagađenje za industrije poput čelika, cementa i hemikalija, koje trenutno većinu svojih emisija CO2 dobijaju besplatno. CBAM bi se uveo paralelno, kao način zaštite industrije EU od jeftinijeg uvoza zagađujućih proizvoda iz inostranstva.

Međutim, zakonodavci su podeljeni oko toga kada uvesti CBAM kao zamenu za besplatne dozvole za zagađenje CO2.

“Ne želimo pre nagljeno uvođenje CBAM-a jer nije dokazano da deluje”, rekao je nemački poslanik Patrik Lise novinarima. Kompanijama, kako je rekao, treba vremena da investiraju u tehnologije s niskim udelom ugljenika kako bi ostale konkurentne na globalnim tržištima. „Zato mislimo da moramo biti oprezni s potpunim i prebrzim ukidanjem besplatnih dozvola.”

Čelnik IETA: Kockanje sa EU ETS

BRISEL - Institucije EU, energetske subjekti i stručnjaci slažu se da bi tržište ugljenika EU trebalo poslužiti kao središnji deo evropskih napora za dekarbonizaciju, ali je ova uloga upravo dovedena u pitanje, prenosi **Euractiv** ocene Dirka Foristera (Forrister), člnika Međunarodnog udruženja trgovaca emisijama (IETA).

On upozorava da bi EU sistem trgovanja emisijama (EU ETS) uskoro mogao biti na kocki ako se ostvare tržišne restrikcije koje je podržao Odbor za životnu sredinu Evropskog parlamenta (ENVI).

Članovi ENVI komiteta podržali su predlog da se pristup tržištu ugljenika EU ograniči na subjekte koji ispunjavaju zahteve i imenovane predstavnike koji rade u njihovo ime. Namera ovog predloga bila je suzbijanje špekulacija koje su krive za strmoglavo povećanje cene CO2 uočeno u poslednjih 16 meseci.

„To je savršen primer kako je predloženo neodgovarajuće rešenje zbog pogrešne dijagnoze“, navodi Forister.

Postoji dovoljno dokaza koji pokazuju da je nedavno povećanje cene ugljenika vođeno uglavnom promenama politike i rastućim cenama energije, dodaje on.

Neka tržište bude tržište

Raznolikost učesća je neophodna za pravilno funkcionisanje EU ETS. Ograničavanje pristupa tržištu ometalo bi pravilno funkcionisanje i aukcija i dugoročnih tržišta kojima upravljaju berze i klirinške kuće. Ako izgube pristup registru, neće moći da prenesu dozvole sa prodavca na kupca, kaže Forister.

Mnoga manja industrijska preduzeća takođe nemaju ljudske resurse ili finansijske mogućnosti da pristupe veleprodajnom tržištu, dodaje on.

Ove druge ugovorne strane su često banke i druge finansijske firme, koje kupuju i drže ispravke vrednosti obezbeđujući tržišnu likvidnost. Oni preuzimaju element rizika cene i ponude.

Isključivanje banaka i investicionih firmi sa tržišta ugljenika imalo bi velike posledice na likvidnost, povećavajući troškove usklađenosti, navodi Forister i upozorava:

Štaviše, ako je subjektu za usklađenost dozvoljeno da imenuje samo jednu reprezentativnu kompaniju za pristup tržištu u njegovo ime, ta kompanija rizikuje da postane predmet monopolskog određivanja cena, jer ne može prikupiti konkurentne ponude od raznih potencijalnih dobavljača.

Von der Lejen: EU tržište električne energije više ne funkcioniše

STRAZBUR - Predsednica Evropske komisije Ursula von der Lejen (Leyen) priznala je da tržište električne energije u EU „više ne radi“ i da se mora prilagoditi „realnostima dominantnih obnovljivih izvora energije“.

Odgovarajući na pitanja Evropskog parlamenta u utorak (8. juna), Von der Lejen je priznala da trenutne mere za rešavanje porasta cena struje nisu uspele rešiti strukturalna pitanja na tržištu električne energije EU.

„Zaista cene električne energije – cene energije – vrtoglavo rastu i radimo puno na tome“ rekla je ona, pozivajući se na „kutiju alata“ koju je Komisija predstavila u jesen prošle godine ([Bilten AERS # 551](#)), a koja omogućava zemljama EU da oporezuju neočekivanu dobit energetske kompanije i subvencionišu račune za energiju za većinu ugrožena domaćinstva i mala preduzeća. „Ali takođe priznajemo da je ovo kratkoročno olakšanje koje neće promeniti strukturu tržišta“, dodala je, rekavši da su tržišta električne energije „dizajnirana na način kao što je to bilo neophodno pre dvadeset godina“ kada je udeo OIE bio nizak.

„Danas je tržište potpuno drugačije. Upravo su obnovljivi izvori energije najisplativiji i najjeftiniji“, objasnila je ona.

Rast cena energije aktivirao alarm

Cene gasa porasle su na rekordno visoke nivoe od jeseni zbog oskudnih priliva iz Rusije i ekonomskog oporavka od krize COVID-19 – situacije koju je sada pogoršao rat u Ukrajini, podseća **Euractiv**.

Ovo je podiglo cenu električne energije, koja je vođena „graničnim“ proizvodnim kapacitetom dostupnim iz gasnih elektrana koje se mogu pokrenuti u kratkom roku kako bi se zadovoljila vršna potražnja.

Francuska i Španija su predvodile pozive da se reformišu sadašnji sistem marginalnih cena, pri čemu Madrid traži „strukturna rešenja“ na evropskom nivou za razdvajanje tržišta gasa i električne energije. Podržali su ih čelnici Italije, Portugala i Grčke, koji su pozvali izvršnu vlast EU da se pozabavi "efektom zaraze" visokih cena prirodnog gasa na tržištu električne energije.

Lideri EU će raspravljati o "efektu zaraze" cena gasa na struju

Na insistiranje Španije i drugih južnih zemalja, čelnici EU će uputiti zvaničnike da ispitaju zarazni efekat cena gasa na tržišta električne energije, prema nacrtu zaključaka samita koji je video **Euractiv**.

Polukružno skretanje u Briselu

Evropska komisija je do sada odolevala tim pozivima, pozivajući se na tekući pregled veleprodajnih tržišta električne energije od strane ACER-a i CEER-a, krovnih energetske regulatora EU ([Bilten AERS # 564](#)).

U njihovom izveštaju, dostavljenom 29. aprila,

zaključeno je da tržišta rade kako je predviđeno i da „postojeći dizajn tržišta električne energije nije kriv za trenutnu krizu“.

Ali 8.juna se pokazalo da Ursula von der Leyen protivreči tim zaključcima.

“Ovaj tržišni sistem više ne funkcioniše. Moramo ga reformisati. Moramo ga prilagoditi novim realnostima dominantnih obnovljivih izvora energije”, rekla je predsednica Komisije poslanicima Evropskog parlamenta u Strazburu.

“To je zadatak koji je Komisija sada preuzela. Ovo nije trivijalno, ovo je ogromna reforma. Trebaće vremena, mora se dobro razmisliti. Ali moramo istupiti kako bismo naše tržište električne energije prilagodili savremenim uslovima.”

Glasnogovornici Komisije, koje je kontaktirao **Euractiv**, nisu mogli dati detalje o vremenskom

okviru reforme niti da li će ona biti predstavljena tokom mandata sadašnje Komisije, koji ističe nakon evropskih izbora 2024. godine.

„Komisija će pokrenuti proces procene uticaja i uključiti se u široku saradnju sa zainteresovanim stranama i nacionalnim regulatornim telima“, rekao je Tim Mek Paj (McPhie), portparol Komisije EU za klimatske mere i energiju, u komentarima poslanim e-poštom **Euractiv**-u. On je takođe ukazao na saopštenje Komisije objavljeno 18. maja, u kojem se navode moguće opcije reforme tržišta električne energije bez elaboriranja vremenskog okvira.

Položaj Nemačke se menja

Osim južnih zemalja, druge zemlje EU nisu uverene u potrebu reforme pravila tržišta električne energije. U oktobru je koalicija devet zemalja članica EU pozvala Evropsku komisiju da se suzdrži od dalekosežnih mera za obuzdavanje rasta cena električne energije.

Ali pozicija Nemačke se od tada počela da menja.

„Postojeći dizajn tržišta električne energije sa slobodnim cenama 'u principu' bi trebalo da se zadrži“, rečeno je za **Euractiv** iz nemačkog ministarstva ekonomije i klime.

„Ipak, istovremeno se mora osigurati da je elektroenergetski sistem otporan na budućnost i da se uklapa u ambiciozne klimatske ciljeve u narednim godinama i decenijama“, dodaje se.

Nova nemačka vlada, koja je stupila na dužnost u decembru, pokrenula je platformu zainteresovanih strana za "klimatski neutralni sistem električne energije" kako bi to istražila. Platforma, koja okuplja stručnjake iz oblasti nauke, biznisa i civilnog društva, trenutno izrađuje "konkretne predloge za dizajn tržišta", saopštilo je ministarstvo.

U središtu diskusija je „kako se osigurani kapaciteti mogu ili trebaju stimulirati da se kompenzuje fluktuirajuća potrošnja obnovljivih izvora energije“ i kako spojiti tržišta gasa i električne energije s novim sektorima potrošnje kao što su transport, zgrade i industrija.

Nove tehnologije kao što su toplotne pumpe, solarno fotonaponsko skladištenje, e-mobilnost i elektrolizatori moraju biti u stanju da reaguju na signale tržišta i mreže kako bi osigurali stabilnost sistema u budućnosti, objasnio je ministarstvo.

Skeptični ekonomista

Georg Zahman (Zachmann), ekonomista u **Bruegel** think-tanku u Briselu, izrazio je skepticizam u pogledu nastojanja Komisije za reformu.

„Bilo je mnogo pokušaja da se smisle bolji alati za veleprodajno tržište električne energije – uključujući mehanizme kapaciteta za drugačije plaćanje fiksnih troškova sistema i sisteme pay-as-bid u kojima operateri postrojenja dobijaju samo cenu koju su ponudili“, objašnjava on.

Međutim, dodaje da bi to moglo stvoriti probleme u pogledu efikasnosti investicionih signala koji se šalju proizvođačima kada su potrebne milijarde za nadogradnju elektroenergetskog sistema i pokretanje zelene tranzicije.

“Prvi problem je što u teoriji nema uverljivih rešenja – zbog čega je teško verovati da se nešto bolje može primeniti u praksi”, rekao je on za **Euractiv**. “Drugi problem je što čak i da postoji bolje rešenje, nejasno je da li bi ono moglo politički leteti, jer će distribicioni efekti između proizvođača i potrošača, među proizvođačima koji poseduju različite elektrane i između država članica s različitim energetske miksevima goriva biti brutalni. .”

“Puno je novca u igri”

Zahman je također doveo u pitanje vreme reforme sa političkog stanovišta.

„Otvoravanje ove diskusije bez jasne tačke ishodišta apsorbavaće mnogo političkog i administrativnog kapitala u trenutku kada su ministarstva energetike već potpuno zatrpana“ drugim pitanjima poput klimatskog zakonodavstva, rasta cena energije i rata u Ukrajini, rekao je on dodajući da bi to moglo potrajati godinama.

“Ne vidim kako je izbacivanje sistema koji je bolno razvijan tokom 20 godina bez direktne alternative usred krize dobra ideja.”

EU energetska sistem je trenutno u apsolutnoj nevolji

BRISEL - EU je oštro fokusirana na obnovljive izvore energije na srednji i dugi rok - sa 113 milijardi evra predviđenih za njihov razvoj - ali energetska sigurnost ostaje na vrhu dnevnog reda u neposrednom kratkoročnom periodu, piše **Argus Media**.

"Energetski sistem je trenutno u apsolutnoj nevolji", rekao je Andri Braun (Andy Brown), izvršni direktor portugalskog Galpa na Svetskom ekonomskom forumu (WEF) 2022. prošlog meseca (foto). Iako je EU dogovorila obavezni nivo skladištenja gasa od 80 posto do 1. novembra, nadolazeće zime će verovatno biti povećano sagorevanje uglja za proizvodnju električne energije u mnogim evropskim zemljama.

Vlada Velike Britanije zatražila je od britanskog komunalnog preduzeća Drax i francuskog preduzeća EDF da razmotre upravljanje svojim ugljem u Velikoj Britaniji nakon planiranog zatvaranja u septembru, potvrdile su za Argus obe kompanije.

Nemačka, koja se tradicionalno više oslanja na proizvodnju električne energije iz uglja i lignita, sledi taj primer. Nemačka "idealno" ima za cilj da postepeno ukine proizvodnju na uglj do 2030. godine, ali njena vlada je pripremila zakon za povećanje kapaciteta za proizvodnju električne

energije ove zime i dozvoli elektranama na uglj i lignit da rade nakon dogovorenih datuma zatvaranja.

Ali dugoročni klimatski ciljevi Evrope ostaju čvrsto na mestu, ne samo zato što mnogi u industriji smatraju da će povećano sagorevanje fosilnih goriva nužno biti kratkoročno, već zbog toga što ne postoji spremnost da se investira u kapacitete koji će verovatno postati "nasukana imovina". "Ulaganje u projekat sa perspektivom od 20 godina je pomalo glupo", rekao je Braun. Izvršni potpredsednik Evropske komisije Frans Timmermans (Timmermans) smatra da će brzo udaljavanje od ruskog gasa ubrzati srednjoročnu tranziciju na zelenu energiju. Pre izbijanja ukrajinske krize, preovlađujuća ideja bila je "prirodni gas kao prelazni energent sa uglja na obnovljive izvore energije", rekao je.

"Sada kada to ne želite da uvozite iz Rusije... neke zemlje bi se mogle malo duže držati uglja. Ali ako tada možete eksponencijalno ubrzati uvođenje obnovljivih izvora energije, u pogledu emisija možda ćete ipak biti bolji. "

Kompanije: Uslov je brzo spustiti regulatorna ograničenja

BRISEL - Lideri u evropskoj industriji obnovljivih izvora energije upozoravaju da će se prvo morati spustiti regulatorne barijere i prepreke koje mogu usporiti prelazak na obnovljive izvore energije da bi se to dogodilo.

"Moja glavna briga je brzina razvoja... potražnja je očigledno prisutna, trenutno imam osećaj da se poslovna zajednica kreće brže od politike", rekla je izvršna direktorka švedskog preduzeća Vattenfall Ana (Anna) Borg za WEF.

"Celi regulatorni režim... mora biti razbijen", složio se čelnik danskog Orsteda Mads Nipper (Nipper).

Evropska komisija planira da se pozabavi "sporim i složenim izdavanjem dozvola" za projekte obnovljive energije u svom predloženom planu REPowerEU.

Nada se da bi zemlje članice mogle da smanje rokove za izdavanje dozvola sa 7-8 godina na samo jednu godinu, rekao je potpredsednik komisije zadužen za klimatski paket Frans Timmermans.

Regulator: EDF da proda više jeftine struje konkurentima

PARIZ — Francuska kompanija EDF bi sledeće godine trebalo da proda jeftiniju nuklearnu energiju konkurentima kako bi ograničila rast cena električne energije, saopštio je 1. juna francuski energetska regulator.

Komisija za regulaciju energije (CRE) je navela da bi vlada trebalo da odredi količinu energije koju će EDF prodavati konkurentima 2023. na 130 teravat-sati (TWH), što je povećanje sa 120 TWH ove godine, a po ceni od 49,5 evra po megavat-satu – u poređenju sa gornjom cenom od 42-46,2 evra/MWh za 2022.

Slične granice cena koje je vlada nametnula ove godine kako bi zaštitila francuske potrošače od rastućih računa za struju koštale su EDF, koji je u vlasništvu države, nekoliko milijardi evra ove godine, prenosi **Financial Post**.

EDF se suočava s finansijskom krizom zbog prekida rada nekoliko nuklearnih reaktora, ogromnih ulaganja potrebnih za nadogradnju i zamenu svoje zastarele flote elektrana i odluke vlade da ga primora da proda deo proizvedene električne energije po cenama ispod tržišnih.

ACER inicira izradu novih okvirnih smernica o odgovoru na potražnju

BRISEL - Evropska komisija je 1. juna 2022. godine zatražila od Agencije EU za saradnju energetskih regulatora (ACER) da dostavi neobavezujuće okvirne smernice koje postavljaju jasne i objektivne principe za razvoj mrežnih pravila u odgovoru na zahteve potrošnje. Mrežna pravila će imati za cilj omogućavanje pristupa tržištu za odgovor na potražnju, uključujući opterećenje, skladištenje i distribuiranu proizvodnju (agregiranu ili ne), kao i olakšavanje tržišne nabavke usluga od strane operatora distributivnog i prenosnog sistema. ACER je otvorio javnu raspravu od 2. juna do 2. avgusta 2022. i pozvao zainteresovane subjekte da dostave svoje komentare.

ACER: EU članice ne obezbeđuju međusobno dovoljno interkonektora

LJUBLJANA - Izveštaj o cilju 70% EU Agencije za saradnju sa nacionalnim energetskim regulatorima (ACER) pokazuje da države članice moraju pojačati napore kako bi više kapaciteta interkonektora električne energije stavile na raspolaganje za trgovinu sa susedima. Izveštaj, objavljen 10. juna, otkriva da većina država članica nije značajno poboljšala 2021. godine kapacitete interkonekcije koje su stavili na raspolaganje za trgovinu električnom energijom sa svojim susedima.

Koji je minimalni cilj od 70%?

Paket čiste energije postavio je obavezujući cilj od najmanje 70% za kapacitet interkonektora električne energije koji će biti dostupan za međuzonsku trgovinu („cilj od najmanje 70%“). Maksimiziranje interkonektivnog kapaciteta međuzonskog protoka električne energije koji se nudi tržištu omogućava dovođenje najjeftinije električne energije do potrošača, a posebno je važno kada se zemlje mogu osloniti na svoje susede za energetska sigurnost, što je naglašeno aktuelnom energetskom krizom. Takođe povećava prekograničnu konkurenciju i isporučuje više obnovljive energije, navodi portal **Mondovisione**.

Aktivirana platforma za kaplovanje balansnog tržišta PICASSO

BRISEL - Operatori sistema prenosa električne energije (TSO) iz Platforme za međunarodnu koordinaciju automatskog obnavljanja frekvencije i stabilnog funkcionisanja sistema (PICASSO) objavili su da je platforma uspešno puštena u rad 1. juna 2022., skoro dva meseca pre zakonskog roka za implementaciju koji je postavljen Uredbom o balansu električne energije 24. jula 2022.

Lansiranje PICASSO platforme označava početak spajanja nacionalnih balansnih tržišta za rezerve za obnavljanje frekvencija na nivou cele Evrope s automatskim aktiviranjem (aFRR) primenom, na primer, standardnog proizvoda.

CEPS, češki TSO, prvi je pristupio novoj platformi na dan puštanja u rad.

Sa ovim, međutim, otvaranje rada PICASSO-a još uvek neće rezultirati bilo kakvom razmenom balansne energije TSO-TSO iz aFRR-a.

Ona će početi sa sledećim talasom pristupanja TSO-a iz Nemačke i Austrije, koji se očekuje 22. juna 2022. Daljnja planirana pristupanja objavljeni su u PICASSO mapi puta za pristupanje.

PICASSO projekat su odobrili svi TSO-ovi preko ENTSO-E tržišnog odbora. Projekat uključuje 26 članova TSO-a i 4 TSO posmatrača.

Nemačka: Zadržavanje u rezervi dodatnih TE na uglj

BERLIN - Nemačka vlada želi privremeno da zadrži dodatne termoelektrane na uglj u pripravnosti skoro dve godine kako bi sprečila mogući nedostatak električne energije u slučaju da se naglo smanje isporuke prirodnog gasa iz Rusije, kažu zvaničnici.

Nacrt zakona koji je usvojila vlada osiguraće da elektrane na uglj koje su ranije bile predviđene

za zatvaranje ostanu u funkcionalnom stanju, prenosi 14. juna agencija DPA i podseća da Nemačka već ima nekoliko drugih TE na uglj i mazut u pripravnosti koje se mogu aktivirati u hitnim slučajevima.

Portparolka vlade Kristin Hofman (Christiane Hoffmann) rekla je da je odluka važna "u svetlu ruskog napada na Ukrajinu i napete situacije na energetske tržištima".

"Cilj završetka postepenog ukidanja uglja u Nemačkoj idealno do 2030. i klimatski ciljevi ostaju na snazi", dodala je ona.

Uglj je i dalje najvažniji izvor za proizvodnju električne energije u Nemačkoj.

Bugarska već započela zajedničku kupovinu gasa u svom regionu

BRISSEL - Smer politike Evropske unije da se olakša ulaganja u obnovljive izvore energije, posebno vodonik, diverzifikuju izvori snabdevanja gasom i smanji korišćenje fosilnih goriva, vrlo je verovatno da će se održati i ubrzati ruskom intervencijom na Ukrajinu, prenosi na svom portalu ec.europa.eu izvršna vlast EU.

REPowerEU je strategija Evropske komisije o tome kako postići ove ciljeve.

Među planiranim inicijativama, koje bi trebalo da podrže ugroženije zemlje EU, je i dobrovoljna platforma za zajedničku kupovinu gasa, LNG-a i vodonika.

Bugarska, kojoj je ruski Gasprom prekinuo isporuku gasa u aprilu, već je započela rad na zajedničkom regionalnom okviru za kupovinu gasa.

Komisija je predložila uspostavljanje tri koridora za uvoz vodonika preko Mediterana, područja Severnog mora i iz Ukrajine - kada to uslovi dozvole.

EU također predlaže uspostavljanje Globalnog evropskog postrojenja za vodonik, koje bi olakšalo uvoz zelenog vodonika i podstaklo inicijative za dekarbonizaciju u partnerskim zemljama, podstičući proizvodnju obnovljivog vodonika u EU i partnerskim zemljama, prenosi portal Komisije.

EK: Grant od 2,4 mlrd € za energetske projekte u sedam zemalja

BRISSEL - Evropska komisija (EK) odobrila je 8. juna grant od 2,4 milijarde evra iz Fonda za modernizaciju za sedam zemalja kako bi pomogla u poboljšanju njihovih energetskih sistema, smanjila emisiju stakleničkih gasova u energetici i podržala ih u ispunjavanju njihovih klimatskih i energetskih ciljeva do 2030. godine, objavio je portal ec.europa.eu.

Zemlje korisnice ovog granta su Rumunija koja će dobiti 1,39 milijardi evra, Češka 520 miliona evra, Poljska 244,2 miliona evra, Litvanija 85 miliona evra, Mađarska 74,3 miliona evra, Slovačka 49,5 miliona evra, a Hrvatska 40 miliona evra.

Fond podržava 45 investicionih predloga ovih zemalja u oblastima proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora, modernizacije energetskih mreža i energetske efikasnosti u industriji, zgradarstvu i transportu, kao i zamenu proizvodnje uglja gorivom nižeg intenziteta CO₂.

Fond će pomoći izgradnju osam solarnih parkova i dva kombinovana postrojenja na gasne turbine, koja će zameniti lignit obnovljivim izvorima i gasom za proizvodnju električne energije i modernizaciju elektroenergetskih mreža u Rumuniji, kao i unapređenje energetske efikasnosti u industriji u Poljskoj.

Takođe će se koristiti za modernizaciju sistema javne rasvete u opštinama, pretvaranje uglja u biomasu i gas u instalacijama sistema daljinskog grejanja i trgovanja emisijama (ETS) i povećanje energetske efikasnosti u Češkoj. Pomoći će u proizvodnji električne energije iz obnovljivih izvora energije u Hrvatskoj i obnovi javnih zgrada, povećavajući energetske efikasnosti u Litvaniji.

U Mađarskoj i Slovačkoj, Fond će pomoći u puštanju u rad instalacija za skladištenje energije za sigurnost mreže i rehabilitaciju i proširenje mreža daljinskog grejanja i hlađenja.

Dozvola Španiji i Portugaliji za veće subvencije potrošačima energije

BRISEL - Evropska unija je odobrila Španiji i Portugaliji korišćenje više milijardi evra državne pomoći za subvencije potrošačima pogođenim skokom cena električne energije usled ruske invazije na Ukrajinu.

Evropska komisija, nadležna za pravila u vezi sa državnim pomoći, odobrila je jednogodišnje

trajanje programa koji uključuje pomoć od 8,4 milijarde evra, od kojih su 6,3 milijarde evra za Španiju, a 2,1 milijarda za Portugaliju.

Sredstva treba da olakšaju plaćanje troškova goriva proizvođača električne energije.

Evropska komisija je odobrila program kojim se zaobilaze pravila zajedničkog tržišta EU zbog sve ozbiljnih poremećaja sa kojima se suočavaju španska i portugalska privreda.

Španija veruje da će pomoć odmah smanjiti troškove potrošača, dok neke španske energetske kompanije kritikuju plan, navodeći da će izazvati poremećaje na tržištu.

Odluka takođe štiti iberijske potrošače od budućih povećanja "ako rat u Ukrajini potraje duže ili se pogorša", rekao je premijer Španije, Pedro Sančes (Sánchez).

Španija i Portugal su prošlog meseca potpisale koordinirane odluke o privremenom ograničenju cena prirodnog gasa.

Problemi energetske transformacije Rumunije

BUKUREŠT - Rumunska vlada želi transformisati energetska infrastrukturu i miks energije u zemlji kako bi postigla energetska nezavisnost, ali stručnjaci upozoravaju da još uvek postoje problemi dok ekološke grupe pozivaju na veću ulogu obnovljivih izvora energije, piše 13. juna Euractiv.

Prošle godine, 45% primarne potrošnje energije u Rumuniji obezbeđeno je iz uvoza, prema podacima Nacionalnog instituta za statistiku. Zemlja se oslanja na ruski uvoz za 29% svoje potrošnje gasa i četvrtinu uvezenog goriva.

Više od trećine proizvodnje električne energije u Rumuniji osigurava hidroenergija, zatim energija uglja i vetra (svaka otprilike 16%), fosilna goriva sa 14,3%, a nuklearna i solarna energija doprinose nešto više od 7%.

„Zbog trenutno sporog rasta obnovljive energije u zemlji, projekcije pokazuju da Rumunija neće ispuniti cilj EU od 32% OIE do 2030. godine, iako je njihov stvarni udeo u energetska miksu već 25%“ – pokazuje Indeks klimatskih promena za 2022..

Rumunska vlada očekuje 16 milijardi evra iz fondova EU do 2030. godine za razvoj svog energetska sektora u tranziciji ka ekološki prihvatljivoj ekonomiji i za borbu protiv posledica klimatskih promena.

Fond za modernizaciju EU podržava 10 država članica s nižim prihodima u njihovoj tranziciji na klimatska neutralnost i mogao bi doneti Rumuniji dodatnih 1,1 milijardu eura za jačanje mreže za distribuciju energije.

Padaju cene struje u Evropi

LONDON - Cene električne energije u Evropi za godinu unapred pale su sa rekordno visokih nivoa u nedelji do 10. juna, dok su letni ugovori oporavljeni, prenosi S&P Global Platts.

Referentni nemački Cal 23 ugovor pao je 10% trgujući se 10. juna ispod 225 eura/MWh nakon što je nedelju započeo na rekordnih 249 eura/MWh, pokazuju podaci EEX-a,

Ugovori za naredni mesec sada su tek trećina nivoa viđenih pre tri meseca, dok su ugovori za godinu unapred porasli za oko 50% od izbijanja rata u Ukrajini 24. februara.

Ugalj u Evropi za 2023. pao je za 2% na 219,75 USD/mt do 9. juna, dok su cene dozvole za emisiju ugljenika, EUA, pale ispod 80 Eur/mt 8. juna nakon što je Evropski parlament odbacio reformu EU ETS-a.

Isporuke za jul su se 9. juna uspostavile na 185,5 Eur/MWh na EEX-u, što je pad od 6% zbog smanjenih premija za rizik pošto se prekid

snabdevanja činio manje verovatnim učesnicima na tržištu.

“Porast cena do kraja godine je činjenica... glasine o hladnoj zimi će kružiti i podići cene,” rekao je jedan trgovac.

Francuske cene ostaju povišene zbog rekordno niske proizvodnje nuklearne energije i straha od nestašice gasa u Evropi.

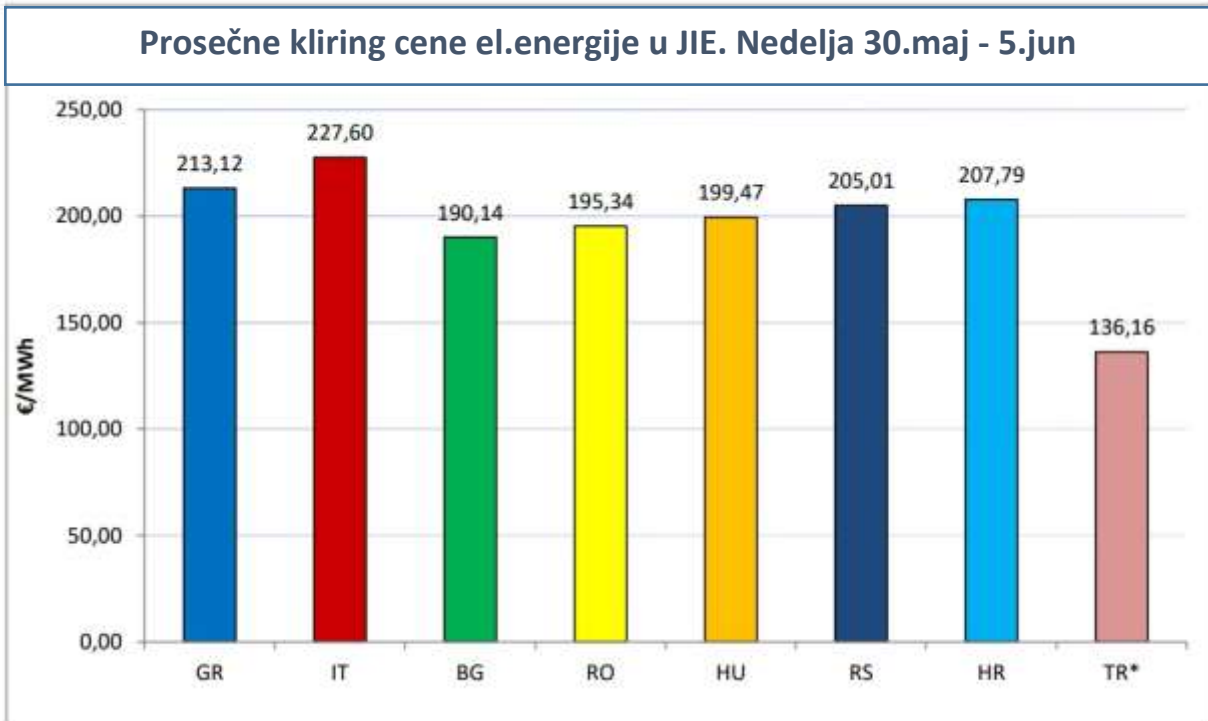
Prosek za maj pao je ispod 200 eura/MWh, što je 17% manje u odnosu na april, a samo u Italiji je prosek veći.

“Mi [Španija] se spremamo za sledeću zimu, ali ako je zima zaista hladna neće pomoći bez podrške Rusije, postoji potreba za čvrstim rezervnim planom”, rekao je španski trgovac.

U Italiji je električna energija za dan unapred trgovana 9. juna na 203,56 Eur/MWh, oko 8% ispod cena do sada ovog meseca, pokazuju podaci GME.

Evropa: Prosečne cene el. energije za dan unapred. Nedelja 30.maj - 5.jun

*Informacije objavljene u ovom Biltenu ne treba nužno tumačiti kao opredeljenje AERS prema temama kojima se bave
Selektovao i uredio Dušan Daković – dusan.dakovic@aers.rs*